

**INFLUENȚA AUDITULUI INTERN ASUPRA EFICACITĂȚII MANAGEMENTULUI
RISCURILOR ÎN SECTORUL PUBLIC**

**THE INFLUENCE OF INTERNAL AUDIT ON THE EFFECTIVENESS OF RISK
MANAGEMENT IN THE PUBLIC SECTOR**

CZU: 657.6:[005.334:351.82]

DOI: <https://doi.org/10.53486/isca2024.33>

Petru BABUCI

Academia de Studii Economice din Moldova

Email: babuci.petru@ase.md

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-4120-5752>

Aliona BÎRCĂ

Academia de Studii Economice din Moldova

Email: aliona.birca@ase.md

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9365-7639>

Abstract: This article delves into the critical role of internal audit in enhancing the effectiveness of risk management within the public sector. With a strong focus on the public entities of the Republic of Moldova, the study investigates how structured internal auditing practices contribute to a robust governance framework, especially in the face of contemporary economic and geopolitical challenges. Drawing on a comprehensive analysis of internal audit reports, governmental regulations, and risk management frameworks, the research employs methodologies such as correlation analysis to uncover the dynamic interplay between the competencies of internal auditors, their independence and objectivity, and the organizational capabilities of audit divisions. Findings from the study illuminate a spectrum of correlations that underline the significance of effective leadership in internal audit functions, the imperative of ongoing professional development, and the necessity for properly sizing audit teams to optimize risk management outcomes. The research proposes a set of recommendations aimed at strengthening internal audit functions and risk management processes, highlighting the need for enhanced communication, the adoption of advanced technologies, and regular effectiveness evaluations of audit practices. Through this exploration, the article contributes to the body of knowledge on public sector governance and presents practical insights for enhancing the resilience and efficiency of public entities in managing risks, thereby supporting informed policy making and strategic planning in public administration.

Keywords: Internal audit, risk management, risk, internal control, governance, effectiveness

JEL Classification: M41, M42, M48

Introducere

În contextul recentelor crize pandemice, sectorul public al Republicii pentru a-și îmbunătăți eficiența operațională trebuie să revizuiască gestiunea riscurile într-un mod mai proactiv. Instituțiile publice se adaptează rapid la schimbările mediului intern și extern, punând accent pe îmbunătățirea capacității de anticipație și răspuns la riscurile emergente. În acest sens, se propun de către Guvern inițiative strategice pentru consolidarea mecanismelor de guvernare, cu scopul de a crește transparența decizională și promovarea unei culturi instituționale bazate pe integritate și responsabilitate [1].

Auditul intern este recunoscut ca fiind un pilon esențial în evaluarea și îmbunătățirea eficacității proceselor de guvernare, management al riscurilor și control intern. Se subliniază nevoia de implementare și dezvoltare a unor practici de audit intern aliniate la cele mai bune standarde internaționale, perfecționarea continuă a competențelor și cunoștințelor auditorilor interni. Se evidențiază, de asemenea, importanța unui cadru de audit intern bine structurat ca fiind crucial în

identificarea timpurie a riscurilor potențiale și a oportunităților de îmbunătățire a eficienței și eficacității operaționale.

Programul de dezvoltare a controlului financiar public intern pentru anii 2024-2027 pune un accent deosebit pe integrarea efectivă a managementului riscurilor în toate nivelurile decizionale ale instituțiilor publice [2]. Programul promovează adoptarea unui cadru comprehensiv de management al riscurilor, care să permită instituțiilor publice să identifice, să evalueze și să prioritizeze riscurile într-o manieră sistematică. Se încurajează folosirea unor instrumente și tehnici avansate de analiză a riscurilor și implementarea unor strategii proactive de atenuare a impactului acestora asupra obiectivelor organizaționale. Astfel, managementul riscurilor devine un pilon central în strategia generală de dezvoltare și eficientizare a sectorului public, asigurând o bază solidă pentru luarea deciziilor și pentru planificarea strategică pe termen lung.

Abordări teoretice legate de impactul auditului intern asupra managementului riscurilor

În contextul revizuirii literaturii de specialitate despre auditul intern și managementul riscurilor, o perspectivă importantă revine Cadrului de control COSO „Enterprise Risk Management – Integrating with Strategy and Performance” [3]. Managementul riscurilor în calitate de element al procesului de planificare strategică se integrează în toate departamentele și funcțiile pentru a influența și alinia strategia și performanța. În acest sens, se accentuează importanța considerării riscurilor atât în procesul de stabilire a strategiei, cât și în promovarea performanței.

Modelul COSO propune un cadru actualizat care demonstrează cum integrarea practicilor de management al riscurilor pe tot parcursul activității contribuie la accelerarea creșterii și îmbunătățirii performanței. Acest cadru este susținut de un set de principii organizate în cinci componente inter-relaționate care acoperă de la guvernanta la monitorizare, având drept scop furnizarea unei perspective practice asupra modului în care organizațiile pot gestiona riscurile asociate strategiei și obiectivelor de afaceri. Importanța acestui raport constă în clarificarea rolului managementului riscurilor în procesul de selecție a strategiei și adaptare la schimbări, subliniind în același timp nevoia de abordare a riscurilor într-un mod în care să favorizeze identificarea oportunităților strategice și dezvoltarea unor capacități cheie de diferențiere. Această perspectivă contribuie semnificativ la literatura existentă, oferind un cadru comprehensiv îmbunătățind practicile de audit intern și de management al riscurilor în sectorul public.

În cadrul studiilor dedicate managementului riscurilor și auditului intern, documentele analizate, precum Rapoartele IRM „A Risk Practitioners Guide to ISO 31000” și „Review of the 2004 and 2017 Enterprise Risk Management (ERM) frameworks published by COSO”, pun în evidență o abordare strategică și integrată a gestionării riscurilor în entitățile publice [4]. Aceste studii subliniază importanța alinierii practicilor de audit intern cu standardele internaționale și cadrele conceptuale recunoscute pentru a asigura eficacitatea și eficiența proceselor de management al riscurilor. În particular, modelul ISO 31000 „Managementul Riscurilor” oferă un ghid comprehensiv pentru implementarea unui management al riscurilor eficient, accentuând rolul auditului intern în evaluarea și îmbunătățirea acestor procese [5].

Pe de altă parte, Modelul COSO ERM își propune să integreze managementul riscurilor în structura organizațională, evidențiind cum auditul intern poate contribui la realizarea obiectivelor strategice prin asigurarea unei înțelegeri profunde a riscurilor și a capacității de răspuns la acestea. Aceste documente oferă o bază solidă pentru cercetarea actuală, indicând direcții clare pentru analiza impactului auditului intern asupra managementului riscurilor, inclusiv în sectorul public, și subliniază nevoia continuă de adaptare și îmbunătățire a practicilor de audit pentru a răspunde dinamic la provocările emergente.

Modelul celor Trei Linii actualizat de Institutul Auditorilor Interni reprezintă un cadru esențial pentru îmbunătățirea guvernantei organizaționale și gestionarea eficientă a riscurilor [6]. Acest model subliniază importanța structurării clar definite a responsabilităților și relațiilor între diferitele niveluri de management și audit intern în asigurarea responsabilității, transparenței și integrității în cadrul

instituțiilor publice. Prin delegarea adecvată a resurselor și autorităților de către organismele de guvernare către management pentru acțiuni eficiente, inclusiv gestionarea riscurilor, și asigurarea independenței funcției de audit intern, modelul facilitează atât protecția, cât și crearea de valoare. În plus, modelul accentuează rolul auditului intern ca furnizor de asigurare obiectivă și independentă, oferindu-le organismelor de guvernare și managementului încredere și claritate în privința progreselor legate de atingerea obiectivelor organizaționale. Abordarea bazată pe principii promovează o cultură organizațională care favorizează îmbunătățirea continuă și inovația prin comunicare eficientă, cooperare și coordonare între toate părțile implicate.

O serie de cercetători analizează modul în care auditul intern contribuie la reducerea percepției riscurilor, prin compararea schimbărilor de risc între unitățile auditate și cele ne-auditate, aparținând aceleiași organizații [7]. Această abordare permite izolarea importanței auditului intern, menținând constante schimbările de risc datorate organizației și perioadei de timp. Studiul se bazează pe evaluările managerilor unităților auditate și ne-auditate, constatând că managerii unităților auditate percep o scădere mai mare a riscului și o îmbunătățire mai mare a performanței în comparație cu managerii unităților ne-auditate. Se observă, de asemenea, că companiile care au avut o revizuire a asigurării calității și sunt utilizate ca teren de antrenament pentru management sunt asociate cu reduceri mai mari ale riscului și îmbunătățirea performanței generale. Aceste constatări subliniază rolul valoros al auditului intern în îmbunătățirea managementului riscului, oferind dovezi semnificative despre valoarea organizațională a auditului intern.

În cercetările sale, Philna Coetzee examinează discrepanța în creștere între așteptările părților interesate de auditul intern și valoarea adăugată de această funcție, în special în gestionarea riscurilor care amenință o instituție publică [8]. Scopul lucrării este de a cerceta percepțiile conducătorilor subdiviziunilor de audit intern, președinților comitetelor de audit și ale managementului superior privind contribuția funcției de audit intern la managementul riscurilor în sectorul public sud-african, luând în considerare structurile existente de management al riscurilor și nivelul de coordonare între aceste structuri și auditul intern. Rezultatele indică diferențe semnificative de percepție între conducătorii de audit și celelalte două grupuri, demonstrând că existența structurilor de management al riscului influențează doar minor modul în care este percepută contribuția auditului intern la managementul riscului. Studiul oferă informații relevante pentru auditul intern despre cum să reducă potențialul decalaj între percepțiile managementului superior și propriile lor vederi, sugerând că managementul superior ar putea eficientiza eforturile acestor două părți în atenuarea riscurilor cheie ale organizației.

Pe măsură ce auditul intern își continuă evoluția în cadrul instituțiilor publice, importanța sa în gestionarea eficientă a riscurilor devine din ce în ce mai evidentă. Studiul realizat de Coetzee și Fourie (2015) evidențiază percepțiile diferitelor părți interesate cu privire la asocierea dintre structurile de management al riscurilor la nivel de întreprindere (ERM) și contribuția auditului intern către atenuarea riscurilor [9]. Rezultatele indică o discrepanță semnificativă între percepțiile conducătorilor de audit intern (CAE), președinților comitetelor de audit și ale managementului senior cu privire la nivelul de coordonare între auditul intern și structurile ERM, precum și cu privire la contribuția auditului intern la ERM. În timp ce CAE au evaluat în mod constant coordonarea și contribuția auditului intern ca fiind mai înaltă decât au făcut-o celelalte două grupuri, există o preocupare în creștere cu privire la percepția că auditul intern nu îndeplinește așteptările părților interesate în ceea ce privește gestionarea riscurilor. Aceste constatări subliniază nevoia imperativă ca auditul intern să își redefină și să își alinieze mai bine practicile cu așteptările părților interesate, accentuând rolul vital pe care îl joacă în sprijinirea managementului riscurilor în sectorul public.

Abordări reglementative legate de impactul auditului intern asupra managementului riscurilor

În contextul normativ național, *Legea nr. 229 / 2010 privind Controlul Financiar Public Intern* reprezintă un pilon fundamental în consolidarea practicilor de audit intern și a managementului riscurilor în sectorul public [10]. Această lege stabilește reguli și principii generale de organizare a

controlului financiar public intern, având drept scop principal consolidarea răspunderii manageriale pentru gestionarea optimă a resurselor publice, în concordanță cu obiectivele entităților publice și principiile bunei guvernări. Prevederile legii se aplică unei game largi de entități, inclusiv autorităților bugetare, instituțiilor publice și întreprinderilor de stat, și stabilește un cadru clar în implementarea sistemului de control intern managerial și activitatea de audit intern. Acest cadru legislativ subliniază importanța unui mediu de control eficient, a gestionării performanței și riscurilor, precum și a monitorizării și evaluării continue în asigurarea bunei guvernante și eficiența operațională în sectorul public.

În cadrul Standardelor Naționale de Control Intern sunt prevăzute principiile și structurile esențiale pentru un sistem de control intern eficient în sectorul public. Acestea evidențiază importanța unui mediu de control solid, care include integritatea, responsabilitatea, competența și comunicarea efectivă în cadrul entităților publice. Prin promovarea eticii și integrității, definirea clară a funcțiilor, atribuțiilor și responsabilităților, precum și prin angajamentul față de competență și un stil de conducere responsabil, standardele urmăresc să asigure o guvernanta eficientă și responsabilă [11]. Managementul performanțelor și al riscurilor este o componentă esențială, ce implică stabilirea obiectivelor strategice și operaționale, planificarea și monitorizarea performanței, precum și identificarea și gestionarea eficientă a riscurilor. Activitățile de control, documentarea proceselor și divizarea responsabilităților sunt, de asemenea, elemente vitale care contribuie la prevenirea fraudei și la creșterea transparenței și eficienței în sectorul public.

Informația și comunicarea eficace, alături de monitorizarea și evaluarea continuă a sistemului de control intern, sunt fundamentale pentru adaptarea la schimbările din mediul intern și extern și pentru îmbunătățirea continuă a proceselor organizaționale. *Standardele subliniază necesitatea unei evaluări periodice a eficacității sistemului de control intern, inclusiv prin intermediul auditului intern, asigurând astfel o guvernanta responsabilă și transparentă în sectorul public.*

Prin implementarea acestor standarde, instituțiile publice își pot îmbunătăți substanțial managementul riscurilor și contribui la creșterea eficienței și eficacității operative, contribuind la o administrație publică mai responsabilă și la consolidarea încrederii publice.

Pe de altă parte, în acest context complex și dinamic, managementul riscurilor și rolul auditului intern în acest proces devin esențiale în asigurarea eficienței și eficacității operaționale. Normele de audit intern subliniază importanța unei abordări proactive a managementului riscurilor de către managerii de orice nivel, anticipând evenimentele care pot influența negativ atingerea obiectivelor entităților publice [13]. Astfel, managementul riscurilor se transformă într-o responsabilitate esențială, implicând identificarea, evaluarea, înregistrarea și monitorizarea sistematică a riscurilor, precum și elaborarea măsurilor de diminuare a acestora. Aceste procese sunt menite să ofere o asigurare rezonabilă privind îndeplinirea obiectivelor și realizarea performanțelor planificate, evidențiind un cadru comun de lucru atât pentru manageri, cât și pentru auditorii interni.

Rolul auditului intern în cadrul managementului riscurilor este bine definit în aceste norme, punând accent pe evaluarea eficacității și contribuția la îmbunătățirea proceselor de management al riscurilor. Auditorii interni sunt îndrumați să evalueze expunerile la riscuri asociate guvernării, activității operaționale și sistemelor informaționale, analizând veridicitatea și integritatea informațiilor, eficacitatea operațiunilor și conformitatea cu legislația și reglementările interne. Această abordare sistematică asigură nu doar identificarea și evaluarea adecvată a riscurilor semnificative, dar și propunerea de recomandări pentru consolidarea managementului riscurilor. Prin aceste norme, se subliniază necesitatea unei colaborări strânse între auditorii interni și managementul entităților publice pentru a asigura o guvernanta eficientă și responsabilă, promovând o cultură organizațională care favorizează transparența, integritatea și răspunderea.

Concepte cheie și definiții

Auditul intern este un instrument esențial în cadrul organizațiilor, indiferent de sectorul în care acestea operează, având drept scop principal furnizarea de asigurări și consultanță independentă și obiectivă

menită să adauge valoare și să îmbunătățească operațiunile unei entități. El ajută organizația să își atingă obiectivele printr-o abordare sistematică și disciplinată în evaluarea și îmbunătățirea eficacității proceselor de management al riscurilor, control și governanță. Prin natura sa, auditul intern se concentrează pe identificarea potențialelor îmbunătățiri în cadrul proceselor existente, evaluând riscurile asociate și asigurând conformitatea cu legislația relevantă, standardele și cele mai bune practici.

Managementul riscurilor, pe de altă parte, este procesul prin care entitățile metodologic identifică, evaluează și răspund la riscuri în vederea minimizării impactului negativ asupra obiectivelor organizaționale. Eficiența managementului riscurilor implică identificarea precisă a riscurilor și aprobarea unor măsuri de atenuare adecvate, având drept scop final asigurarea cunoașterii riscurilor gestionate și reducerea acestora în limita posibilităților. În calitate de proces continuu, acesta este un element cheie al governanței corporative contribuind la optimizarea deciziilor strategice și operaționale.

Eficacitatea auditului intern este măsurată prin capacitatea sa de a aduce îmbunătățiri palpabile, contribuind astfel la creșterea eficienței operaționale, îmbunătățirea controlului intern și consolidarea mecanismelor de governanță. Eficacitatea poate fi influențată de o serie de factori, inclusiv competența și independența echipei de audit, calitatea planificării auditului și relevanța aplicabilității recomandărilor sale. Un audit intern eficace este cel care nu doar identifică lacune și riscuri, dar oferă recomandări valoroase și realizabile fiind ulterior implementate pentru a îmbunătăți operațiunile entității.

În cadrul revizuirii literaturii, discutarea acestor concepte cheie evidențiază importanța integrării auditului intern în structura de governanță corporativă și în procesele de management al riscurilor ale organizației. Prin focalizarea pe aceste elemente, cercetarea subliniază cum auditul intern și managementul riscurilor nu doar că protejează activele și reputația organizației, dar contribuie și la realizarea obiectivelor strategice și operaționale, demonstrând valoarea adăugată de aceste funcții în cadrul unei guvernante corporative eficiente.

Această secțiune a revizuirii literaturii evidențiază nu doar importanța intrinsecă a auditului intern și a managementului riscurilor în cadrul sectorului public, ci și necesitatea continuă de cercetare și dezvoltare în acest domeniu. Identificarea și explorarea nevoilor nesatisfăcute în literatura existentă pot ghida direcțiile viitoare de cercetare și pot contribui semnificativ la îmbunătățirea practicilor de governanță corporativă.

Lacune și oportunități de cercetare

Explorarea relației dintre auditul intern și managementul riscurilor în sectorul public oferă oportunități unice de cercetare, având în vedere stadiul incipient al implementării reformelor în aceste domenii. Deși cadrul legislativ, precum Legea nr. 229 / 2010 privind controlul financiar public intern și Standardele naționale de control intern, oferă un fundament normativ pentru consolidarea practicilor de audit intern și managementul riscurilor, aplicarea și eficacitatea lor în practică rămân subiecte puțin explorate în literatura de specialitate.

O lacună evidentă în literatura existentă este lipsa studiilor empirice dedicate evaluării impactului specific al practicilor de audit intern asupra eficacității managementului riscurilor în sectorul public moldovenesc. Această lacună devine și mai relevantă în contextul unei reforme în desfășurare, care vizează modernizarea guvernantei și a managementului riscurilor. Mai mult, influența factorilor contextuali, cum ar fi cultura organizațională specifică sectorului public al Republicii Moldova sau particularitățile structurii de governanță, asupra eficienței auditului intern și a proceselor de management al riscurilor reprezintă un alt domeniu care necesită investigație amănunțită.

Aceste probleme semnaleză necesitatea unei abordări de cercetare multidimensionale care să integreze perspective teoretice și metodologii de cercetare inovatoare pentru a oferi înțelegeri profunde și nuanțate despre cum auditul intern poate fi îmbunătățit pentru a sprijini eficient managementul riscurilor. Studiile viitoare ar putea explora următoarele direcții:

1. Evaluarea efectelor implementării legislației și standardelor naționale de control intern și audit intern asupra eficacității managementului riscurilor în instituțiile publice;
2. Investigarea impactului culturii organizaționale și a structurii de guvernare asupra eficacității auditului intern și a proceselor de management al riscurilor;
3. Analiza rolului auditului intern în facilitarea adoptării și adaptării la schimbările legislative și normative în domeniul controlului financiar public intern și managementului riscurilor;
4. Studiarea percepțiilor și atitudinilor diferitelor părți interesate din sectorul public cu privire la valoarea adăugată a auditului intern în procesul de management al riscurilor;
5. Explorarea modurilor în care auditul intern și managementul riscurilor pot fi mai bine integrate în procesele de planificare strategică și operațională ale instituțiilor publice.

Prin abordarea acestor direcții de cercetare, comunitatea academică și practicienii din domeniu pot contribui semnificativ la îmbunătățirea practicilor de audit intern și la eficientizarea managementului riscurilor în sectorul public al Republicii Moldova, sprijinind astfel reforma în curs și consolidarea guvernării publice.

Concluzii

Auditul intern joacă un rol esențial în dezvoltarea managementului riscurilor în cadrul unei organizații prin oferirea unei evaluări obiective și independente a eficacității proceselor de guvernare, management al riscurilor și control intern. În cadrul Programului de dezvoltare a controlului financiar public intern pentru anii 2024-2027, obiectivele specifice și acțiunile planificate vizează consolidarea funcției de audit intern, îmbunătățirea calității și eficienței auditurilor, și creșterea capacităților profesionale ale auditorilor interni.

Prin evaluarea sistematică și riguroasă, auditul intern identifică vulnerabilitățile și ineficiențele în procesele de gestionare a riscurilor și propune recomandări pentru îmbunătățirea acestora, contribuind astfel la crearea unui mediu organizațional mai sigur și mai eficient. Consolidarea funcției de audit intern implică nu doar asigurarea resurselor umane și financiare adecvate, dar și implementarea de tehnici moderne de lucru și promovarea unei culturi organizaționale care să recunoască valoarea auditului intern.

În cadrul acestui program, se pune accentul pe dezvoltarea unor cadre procedurale care să faciliteze aplicarea tehnicilor moderne în auditul intern, îmbunătățirea sistemului de certificare și dezvoltare a calificării profesionale a auditorilor interni, și extinderea capacităților acestora pentru a include auditul performanței și auditul tehnologiilor informaționale. Aceasta va permite nu doar o evaluare mai eficientă a riscurilor, dar și o adaptare la nevoile în continuă schimbare ale organizației.

De asemenea, Programul subliniază importanța coordonării și armonizării centralizate a activităților de audit intern, pentru a asigura o abordare uniformă și coezivă la nivelul tuturor entităților publice.

În acest mod, auditul intern devine un instrument vital în promovarea transparenței, eficienței și responsabilității în utilizarea resurselor publice, sprijinind obiectivele de guvernare și asigurând că managementul riscurilor este efectuat într-o manieră proactivă și orientată spre performanță.

În concluzie, prin accentuarea rolului auditului intern în cadrul programului de dezvoltare a controlului financiar public intern, se urmărește nu doar îmbunătățirea mecanismelor de control și gestionare a riscurilor, ci și consolidarea încrederii publice în capacitatea instituțiilor de a gestiona eficient și transparent resursele, contribuind astfel la o guvernare publică mai robustă și mai responsabilă.

Bibliografie

1. Hotărârea Guvernului nr.126/2023 cu privire la aprobarea Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030 (Monitorul Oficial, nr.130-133, art.285, 2023);
2. Hotărârea Guvernului nr.165/2024 cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare a controlului financiar public intern pentru anii 2024-2027 (Monitorul Oficial, nr.144-147, art.314, 2024);

3. Sumarul Executiv Cadrul de control COSO „Enterprise Risk Management – Integrating with Strategy and Performance”, https://www.coso.org/files/ugd/3059fc_61ea5985b03c4293960642fdce408eaa.pdf;
4. Institute of Risk Management, Standard Deviations – A Risk Practitioners Guide to ISO 31000, <https://www.theirm.org/media/6907/irm-report-iso-31000-2018-v2.pdf>;
5. Institute of Risk Management, From the cube to the rainbow double helix: a risk practitioner’s guide to the COSO ERM Frameworks, <https://www.theirm.org/media/6885/irm-report-review-of-the-coso-erm-frameworks-v2.pdf>;
6. The IIA’s Three Lines Model, <https://www.theiaa.org/globalassets/documents/resources/the-iias-three-lines-model-an-update-of-the-three-lines-of-defense-july-2020/three-lines-model-updated-english.pdf>;
7. Joseph V. Carcello, Chan Li, Terry L. Neal și Jason L. Smith, „Are Internal Audits Associated with Reductions in Perceived Risk?”, „The Accounting Review”, volumul 95, numărul 3, 2020;
8. Philna Coetzee, „Contribution of internal auditing to risk management: Perceptions of public sector senior management”, „The International Journal of Public Sector Management”, 2016;
9. Houdini Fourie, Philna Coetzee, „Stakeholders’ perceptions on the association between ERM structures and internal auditing’s contribution towards risk mitigation”, Conference: South African Accounting Association, 2015;
10. Legea privind controlul financiar public intern nr.229/2010 (Republicat: Monitorul Oficial, nr.86-92, art.140, 2019);
11. Standarde naționale de control intern, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr.189/2015 (Monitorul Oficial, nr. 332-339, art. 2391, 2015);
12. Standarde naționale de audit intern, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr.153/2018 (Monitorul Oficial, nr. 400-409, art. 1577, 2018);
13. Normele de audit intern în sectorul public, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr.161/2020 (Monitorul Oficial, nr.13-20, art.40, 2021).